

DANA DRŽAVNA JAMSTVA I IZDACI PO DRŽAVNIM JAMSTVIMA

Izdavanje jamstava propisano je odredbama članka 75. do 111. u okviru razdjela VII. Zakona o proračunu (Narodne novine, broj 96/03), odredbama članka 32. i 33. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2008. godinu (Narodne novine, broj 28/08 i 82/08).

Prema Zakonu o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2008. godinu, dano je ovlaštenje Vladi Republike Hrvatske da, u ime Republike Hrvatske, može davati financijska i činidbena jamstva na prijedlog Ministarstva financija.

Godišnja vrijednost novih financijskih jamstava za 2008. godinu iznosi 7.400.000.000,00 kuna.

Financijska državna jamstva izdaju se za: potporu kapitalnim ulaganjima u razvitak kojima se poboljšavaju opći uvjeti gospodarskog djelovanja i koji utječu na izvozni učinak, provedbu prioritetnih programa, osiguranje gospodarske stabilnosti odnosno za ublažavanje gospodarske nerazvijenosti određenog područja.

Nadležno ministarstvo, na temelju zahtjeva, dužno je ocijeniti razvojni program, bonitet tražitelja, ocjenu stanja zaduženosti, efekte novog zaduženja na mogućnost razvoja i likvidnosti i dati svoje mišljenje i opredjeljenje o jamstvu.

Činidbena jamstva mogu se davati na temelju primljenih predujmova u novcu ili imovini za gradnju brodova do njihove isporuke, nabavu zrakoplova na temelju dugoročnog ugovora o zakupu te za infrastrukturne projekte (promet i veze, energetiku, zaštitu okoliša) koji se izvode na osnovu koncesija ili zajedničkih ulaganja.

Davanje jamstava uvjetovano je osiguranjem naplate na temelju zaloga imovine tražitelja kredita, odnosno drugim instrumentima osiguranja.

Za izdana financijska državna jamstva zaračunava se provizija od 0,5% vrijednosti jamstva koja se naplaćuje prije uručjenja jamstva naslovniku, a ista je prihod državnog proračuna.

Za jamstva koja se aktiviraju, Ministarstvo financija može banci ili drugoj financijskoj organizaciji ovlaštenoj za platni promet dati nalog za blokadu računa dužnika radi namirenja duga, s time da taj nalog ima isti prioritet u izvršavanju kao i nalozi za druge oblike javnih davanja u odnosu na sve ostale naloge po obvezama dužnika.

U periodu od 01. siječnja do 31. prosinca 2008. godine izdano je 37 državnih jamstava u ukupnom iznosu od 7.938.600.634,95 kuna, među kojima je i državno jamstvo izdano u korist međunarodne financijske institucije EBRD čije je izdavanje u izravnoj nadležnosti Hrvatskog sabora i za koje je Hrvatski sabor donio poseban zakon.

Državna jamstva izdana su najvećim dijelom za zaduženje brodogradilišta, temeljem Odluka Vlade Republike Hrvatske donesenih u 2008. godini, kao i Odluka donesenih iz ranijih godina (2004., 2005., 2006. i 2007.) te za zaduženje Hrvatskih autocesta d.o.o., Autoceste Rijeka-Zagreb d.d., Hrvatskih cesta d.o.o. i Luke Ploče.

Na temelju Rješenja Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, brodogradilišta:

3. Maj d.d., Rijeka, Uljanik d.d., Pula, Brodosplit-Brodogradilište d.o.o., Split, Brodotrogir d.d., Trogir, Brodogradilište Kraljevica d.d., Kraljevica i Brodosplit-Brodogradilište specijalnih objekata d.o.o., Split, provela su u periodu 21.09.2006. – 21.03.2007. godine programe sanacije kao osnovicu za saniranje i oporavak brodograđevne industrije u Republici Hrvatskoj.

Navedeni sanacijski program odnosio se uglavnom na financijsku konsolidaciju i rješavanje pitanja likvidnosti brodogradilišta koja su od strane AZTN-a tretirana kao poduzetnici u problemima pa temeljem toga nisu više mogla koristiti državna jamstva i ostale državne potpore kao što je bio slučaj u ranijim razdobljima do stupanja na snagu Zakona o državnim potporama.

Nakon provedenog programa sanacije, sukladno navedenom Zakonu, brodogradilišta su prešla u program restrukturiranja koji bi kao krajnji rezultat trebao omogućiti brodogradilištima poslovanje u uvjetima u kojima posluju ostala brodogradilišta u Europskoj uniji.

Za realizaciju ovoga programa brodogradilišta su izradila Elaborate – Programe restrukturiranja koji su predani Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja na ocjenu i izdavanje rješenja.

S obzirom da Elaborati još nisu odobreni, brodogradilišta su se obratila Vladi Republike Hrvatske sa zahtjevom da se u međuvremenu donesu Odluke koje bi omogućile proizvodnju do konačnog prihvaćanja programa restrukturiranja.

Izdana jamstva predstavljaju dio državne potpore za restrukturiranje, sukladne individualnom Programu restrukturiranja brodogradilišta kojim su, u prijelaznom razdoblju, predviđene subvencije za restrukturiranje i jamstva po novim brodograđevnim ugovorima kao uvjet održanja kontinuiteta proizvodnje i preduvjet za uspješnu provedbu programa restrukturiranja. Predmetne potpore definirane su navedenim programom restrukturiranja i Obrascem prijave državne potpore koji su dostavljeni Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja.

Zahtjevi brodogradilišta temelje se na članku 4. stavak. 3. točke c., d. i f. Zakona o državnim potporama prema kojem se na državne potpore koje se dodjeljuju poduzetnicima u teškoćama može primijeniti izuzeće, obzirom da je brodogradilište dostavilo individualni program restrukturiranja, da je predmetna potpora namijenjena poticanju određene gospodarske djelatnosti – brodogradnja i da je Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 1. prosinca 2005. godine (klasa: 310-14/05-02/01; urbroj: 5030122-05-3; točka II.1.) određeno odvijanje procesa restrukturiranja nacionalne brodogradnje, brodogradilišta u većinskom državnom vlasništvu, u dvije faze od kojih u prvoj fazi treba osigurati uvjete održanja kontinuiteta poslovanja brodogradilišta dok se ne prihvati Nacionalni program restrukturiranja hrvatske brodogradnje.

Slijedom gore izrečenog, u 2008. godini izdana su državna jamstva za brodogradilište Brodosplit d.o.o. u iznosu od 1.099.709.340,97 kuna, za Brodogradilište 3. Maj d.d. u iznosu od 611.604.526,49 kuna, za Brodotrogir d.d. u iznosu od 501.779.429,30 kuna i za Brodogradilište Kraljevica d.d. u iznosu od 338.858.604,60 kuna.

Na sjednici od 5. ožujka 2008. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o davanju suglasnosti na Financijski plan Hrvatskih autocesta d.o.o. za 2008. godinu (Narodne novine, broj 28/08) te je Hrvatski sabor odobrio zaduženje za pokrivanje deficita Hrvatskih autocesta d.o.o. Sukladno tome, Ministarstvo financija izdalo je državna jamstva za financiranje Plana građenja i održavanja autocesta u 2008. godini u ukupnom iznosu od 3.132.045.480,00 kuna u korist: DEXIA Kommunalkredit Bank AG u iznosu od 1.088.391.300,00 kuna; DEPFA Bank Plc Nikosia Branch u iznosu od 892.152.000,00 kuna; Zagrebačke banke d.d. u iznosu od 502.827.360,00 kuna te Erste&Steiermärkische Bank, Erste Group Bank, Hypo Alpe-Adria-Bank, Hrvatske poštanske banke i Privredne banke Zagreb d.d. u iznosu od 648.674.820,00 kuna.

Nadalje, na sjednici od 5. ožujka 2008. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o davanju suglasnosti na Financijski plan Hrvatskih cesta d.o.o. za 2008. godinu (Narodne novine, broj 28/08) te je Hrvatski sabor odobrio zaduženje za pokrivanje deficita Hrvatskih cesta d.o.o. Sukladno tome, Ministarstvo financija izdalo je državno jamstvo u korist Zagrebačke banke d.d. u iznosu od 616.084.420,00 kuna, te u korist Zagrebačke banke d.d. i Privredne banke d.d. u iznosu od 538.092.732,00 kuna za financiranje izgradnje državnih cesta iz Plana građenja i održavanja državnih cesta u 2008. godini.

Za financiranje izgradnje obilaznice Grada Rijeka, po zaduženju Autoceste Rijeka-Zagreb, Ministarstvo financija izdalo je državno jamstvo u korist DEXIA Kommunalkredit Bank AG i Banca Infrastrutture Innovazione e Sviluppo S.p.A. u iznosu od 1.019.137.420,00 kuna.

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) financirala je u Luci Ploče projekt integracije trgovine i transporta – izgradnju terminala za rasuti teret uz jamstvo RH Ministarstva financija u iznosu od 81.288.681,60 kuna.

U državnom proračunu za 2008. godinu na stavci izdataka za jamstvenu pričuvu planirana su sredstva u iznosu 267.000.000,00 kuna.

U periodu od 01. siječnja do 31. prosinca 2008. godine na ime protestiranih jamstava izvršena su plaćanja na teret jamstvene pričuve u iznosu od 447.192.053,64 kuna. Protestirana jamstva bila su po zaduženju društava u većinskom vlasništvu države, koja su obuhvaćena operativnim planom privatizacije.

Na ime povrata po protestiranim jamstvima za navedeno razdoblje izvršen je povrat sredstava u Državni proračun u iznosu od 34.152.136,33 kuna.